

به نام خدا

ضرورت نقش نشانه ها در بازتعریف فضای شهری در شهرهای معاصر

(با تاکید بر نقش بناهای تاریخی - مطالعه موردی ارگ کریمخان شیراز)

رضا آقاحسینی: کارشناس مدیریت بازرگانی - مسئول امور اداری حوزه مالی شهرداری
امید گشتاسبی: دانشجوی ارشد برنامه ریزی و توسعه اقتصادی مدیر درآمد شهرداری شیراز
حسین برنایی: کارشناس ارشد مدیریت آموزشی رییس گروه مطالعات و پژوهش

چکیده:

شهرهای معاصر پر از نمادها و نشانه هایی است که به آن دلالت می کنند. اما چه تعداد از این نشانه ها می توانند به تولید جریان شخصیت پردازی و ساخت تصویری ثابت از شهر بپردازند؟ نشانه ها و معناها همواره در زایش، تعامل، حذف و تغییراند و فضاهای شهری بستر تجلی و ثبت این ویژگیهاست. آنچه در اینجا مورد توجه می باشد، نظامی است که از دید هویت زایی نشانه شناسی بطور توأمان در قالب مفهومی تلفیقی به عنوان ابزاری در تحلیل و ارزیابی هویت، استعاره ها و دلالت های تصریحی و تلویحی عناصر تاریخی شهرهای معاصر نمودی از کاربرد «نشانه» در معنا بخشی به فضای شهری امروز است. این رویکرد در صدد است تا جایگاه فضاهای شهری را بر اساس نظام نشانه ها تبیین کند و بیان دارد که چگونه محیط کالبدی توسط نشانه های معنادار از طریق مکان سازی، هویت پردازی و خاطرات جمعی به شهرهای معاصر معنا می بخشد. آزمون این تحلیل در نمونه موردی ارگ کریمخانی شیراز به مثابه یک بنای تاریخی دیرآشنا در شخصیت پردازی شهر انجام شده است. به بیان این پژوهش یک نماد واقعی تا زمانیکه با زندگی اجتماعی، خاطرات و هویت ساکنان یک شهر آمیخته نشود نمی تواند به حیطه ارزشی و پایدار یک نشانه وارد گردد. پایداری نقش یک بنای تاریخی همچون ارگ به مثابه «یک نشانه شهری هویت ساز» مستلزم پیوندش با خاطرات مردم از فضاهای شهری در دو وجه کالبدی و معنایی طی گذر زمان است. هدف از پژوهش حاضر یافتن این خصلتها در بازنمایی واقعیت چهره شهرهاست. روش مطالعات این پژوهش ترکیبی است، با تاکید بر تفسیر معانی واژگان و تحلیل کیفی داده های مسئله.

واژه های کلیدی: نشانه، فضای شهری، مکان، هویت، ارگ کریمخان